

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na osnovu člana 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj: 95/12 i 41/16), člana 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj: 96/13 i 89/16) i člana 18. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj: 103/08), izdajem

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2018. GODINU I POSTIZBORNOG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA-OPŠTI IZBORI 2018. GODINE **SAVEZA ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH**

Broj: 03-07-6-293/19
Sarajevo, 25.09.2020. godine

SADRŽAJ

MIŠLJENJE.....	3
1. UVOD.....	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE.....	4
3. OPIS REVIZIJE.....	5
Predmet revizije.....	5
Cilj revizije.....	5
Obim revizije.....	5
4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE.....	5
5. NALAZI I PREPORUKE.....	6
5.1 NALAZI.....	6
5.2 PREPORUKE.....	12

MIŠLJENJE

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je reviziju finansijskih izvještaja Saveza za bolju budućnost BiH za 2018. godinu, i to: godišnjeg finansijskog izvještaja za 2018. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Opštih izbora, održanih u oktobru 2018. godine.

Rukovodstvo političke stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje stranke u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, te uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje na osnovu revizije koju smo izvršili.

Reviziju smo izvršili u skladu sa revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način da prikupimo dovoljno dokaza koji nam, u razumnoj mjeri, pružaju garanciju da je stranka postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Revizija je na osnovu uzoraka ispitivala značajne transakcije koje potvrđuju iznose u finansijskim izvještajima, ocjenu računovodstvenih načela prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja i postupanje u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razumnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Revizijom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2018. godinu, utvrđeno je da je Savez za bolju budućnost BiH prekršio odredbe člana 4. stav (1), člana 5. stav (4), člana 6. stav (2), člana 8. stav (1), člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1), stav (3) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 15.1 stav (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

Prema našem mišljenju, osim navedenog, revidirani finansijski izvještaji ukazuju da je Savez za bolju budućnost BiH u 2018. godini postupao u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

1. UVOD

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) izvršila je reviziju finansijskih izvještaja Saveza za bolju budućnost BiH za 2018. godinu, i to: godišnjeg finansijskog izvještaja za 2018. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Opštih izbora, održanih u oktobru 2018. godine.

Revizija je preduzeta u skladu sa članom 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, članom 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka.

Zbog činjenice da se revizija obavlja provjerama na bazi uzorka i da postoje ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja Savez za bolju budućnost BiH se finansirao iz sljedećih izvora¹:

R/B	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	52.233,49	2,69
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	231.235,13	11,92
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	16.520,00	0,85
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	16.697,48	0,86
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	1.623.513,91	83,68
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	1.940.200,01	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	5,91	0,00
	Izvori finansiranja (I+II)	1.940.205,92	100,00

U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala rashode u ukupnom iznosu od 2.610.622,69 KM².

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke je Savez za bolju budućnost BiH. Skraćeni naziv stranke je SBB.

Politička stranka je rješenjem broj: 065-0-F1-09-000035 od 30.10.2009. godine registrovana kod Općinskog suda u Sarajevu, pod nazivom Savez za bolju budućnost Bosne i Hercegovine i skraćenim nazivom SBB BiH. Rješenjem Općinskog suda u Sarajevu broj: 065-0-F1-10-000007 od 31.05.2010. godine, rješenjem broj: 065-0-F1-11-000002 od 18.02.2011. godine i rješenjem broj: 065-0-F1-14-000013 od 14.05.2014. godine upisana je promjena sjedišta i naziva političke stranke. Rješenjem Općinskog suda u Sarajevu broj: 065-0-F1-20-000003 od 02.06.2020. godine upisana je promjena naziva političke stranke, koji glasi: Savez za bolju budućnost BiH i skraćeni naziv SBB.

Sjedište političke stranke je u Sarajevu, ulica Tešanjaska 24 A.

Lice ovlašteno za zastupanje stranke, prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2018. godinu je Edis Ramović, direktor stručnih službi. Prema podacima iz rješenja Općinskog suda u Sarajevu, lice ovlašteno za zastupanje i predstavljanje stranke je Fahrudin Radončić.

Lice ovlašteno za podnošenje finansijskih izvještaja za 2018. godinu je Amina Ivazović-Brkić.

¹ Podaci iz korigovanog obraasca 3 (izvori finansiranja) godišnjeg finansijskog izvještaja za 2018. godinu koji je dostavljen dana 14.09.2020. godine.

² Podaci iz korigovanog obraasca 4 (rashodi političke stranke) godišnjeg finansijskog izvještaja za 2018. godinu koji je dostavljen dana 14.09.2020. godine.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2018. godinu, organizacionu strukturu Saveza za bolju budućnost BiH čine:

- Centrala,
- 8 kantonalnih odbora,
- 80 gradskih i općinskih odbora i
- Klub poslanika

3. OPIS REVIZIJE

Predmet revizije je godišnji finansijski izvještaj Saveza za bolju budućnost BiH za 2018. godinu i finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Opštih izbora, održanih u oktobru 2018. godine, i to sljedećih organizacionih dijelova:

- Centrale SBB Sarajevo,
- Odbora SBB Brčko i
- Općinske organizacije SBB Mostar.

Cilj revizije je da se na osnovu provedenih revizijskih procedura pribave revizijski dokazi, koji će revizoru omogućiti da izrazi mišljenje o tome da li je Savez za bolju budućnost BiH u izvještajnom periodu postupao u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH.

Obim revizije finansijskih izvještaja Saveza za bolju budućnost BiH obuhvata kontrolu finansijske dokumentacije i provođenje analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i načina trošenja sredstava, sa posebnim naglaskom na priloge fizičkih i pravnih lica, prihode iz budžeta i troškove izborne kampanje.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

Služba za reviziju obavila je reviziju i pregled finansijskih izvještaja Saveza za bolju budućnost BiH u periodu od 2010. do 2017. godine, nakon čega su izdati izvještaji o reviziji, odnosno izvještaji o pregledu sa nalazima revizije, mišljenjem revizora i preporukama stranci.

Nakon izvršenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja za 2017. godinu, Služba za reviziju je izdala Izvještaj o pregledu sa mišljenjem revizora, nalazima revizije i preporukama stranci da finansijska sredstva obezbijeđena za finansiranje stranke troši u skladu sa svojim programom i statutom, da uplaćuje priloge na transakcijski račun centrale političke stranke u zakonom propisanom roku, da se ne finansira iz zabranjenih izvora, da poslovne knjige vodi u skladu sa računovodstvenim propisima, odnosno da vodi pravilne evidencije o prihodima, rashodima i obavezama i da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka. Takođe je preporučeno stranci da izvrši usaglašavanje potraživanja sa tehničkim sekretarima, odnosno obaveze sa dobavljačima, te da provede odgovarajuća knjiženja u poslovnim knjigama.

Nerealizovane preporuke:

Na osnovu uočenih nedostataka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2018. godinu, utvrđeno je da Savez za bolju budućnost BiH nije ispoštovao sve preporuke revizije.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1 NALAZI

a) Savez za bolju budućnost BiH prekršio je odredbe člana 4. stav (1)³ Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2018. godinu iskazala ukupne rashode u iznosu od 2.607.842,69 KM.

Uvidom u Program utroška sredstava za 2018. godinu koji je dostavio Savez za bolju budućnost BiH, utvrđeno je da je stranka planirala troškove u ukupnom iznosu od 3.549.240,00 KM, od čega ostale nepredviđene troškove u iznosu od 102.000,00 KM.

Analizom dostavljenog Programa utroška sredstava za 2018. godinu, utvrđeno je da stranka nije planirala sve troškove i da je pojedine troškove ostvarila u većem iznosu u odnosu na planirane, tj. finansijska sredstva u iznosu od 168.900,69 KM je utrošila mimo utvrđenog Programa utroška sredstava za 2018. godinu, čime je prekršila odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Služba za reviziju je utvrdila sljedeće:

- Stranka u programu utroška sredstava nije planirala troškove usluga, a iste je u obrascu 4.1 (režijsko-administrativni i ostali troškovi) godišnjeg finansijskog izvještaja stranka iskazala u ukupnom iznosu od 59.143,44 KM.

Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da je stranka u obrascu 4.1 pod troškovima usluga iskazala sljedeće troškove: troškove IT podrške, usluge održavanja poslovnog prostora⁴, usluge izrade i održavanja web stranice, razvoj softvera, usluge montaže, servisa i sl., ostale usluge, usluge medicinskog obezbjeđenja, usluge vatrogasnog obezbjeđenja, usluge studentskog servisa, usluge tehničke zaštite i troškove noćenja.

- Savez za bolju budućnost BiH nije u Programu utroška sredstava planirao troškove sitnog inventara i auto guma, troškove prevoza, troškove goriva i maziva i troškove neproizvodnih usluga.

U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala troškove sitnog inventara i auto guma u iznosu od 3.068,92 KM, usluge prevoza u iznosu od 45.586,72 KM, troškove goriva i maziva u iznosu od 9.984,66 KM i troškove neproizvodnih usluga u iznosu od 3.473,13 KM.

- Donacije pravnim licima su planirane u iznosu od 2.000,00 KM, a stranka je iste ostvarila u iznosu od 2.763,80 KM, što je za 763,80 KM više u odnosu na planirane.

- Stranka je troškove zakupa opreme prekoračila za 18.981,00 KM, a troškove ostalog zakupa (sale, dvorane, javne površine i sl.) za 27.899,02 KM.

U programu utroška sredstava planirani su troškovi zakupa opreme u iznosu od 2.500,00 KM, a troškovi ostalog zakupa (sale, dvorane, javne površine i sl.) u iznosu od 90.000,00 KM. Stranka je troškove zakupa opreme ostvarila u iznosu od 21.481,00 KM, dok je troškove ostalih zakupa (sale, dvorane, javne površine i sl.) ostvarila u iznosu od 117.899,02 KM.

(2) Centrala stranke je u toku 2018. godine isplatila dnevnice u inostranstvu u iznosu od 19.378,00 KM i putne troškove u iznosu od 6.782,75 KM.

Uvidom u putne naloge koji su izdati za tri fizička lica, utvrđeno je da su isti više puta u toku 2018. godine putovali u Crnu Goru (Tivat), te da su im po tom osnovu isplaćene dnevnice u iznosima od 200,00 KM do 1.000,00 KM⁵. Takođe, uvidom u putne naloge utvrđeno je da fizička

³ Prema odredbama člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, finansijska sredstva iz člana 3. stav (1) navedenog Zakona stranka može koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom.

⁴ U programu utroška stranka je planirala samo usluge održavanja opreme u ukupnom iznosu od 12.000,00 KM, a iste je ostvarila u iznosu od 1.578,66 KM.

⁵ Na službenom putu su proveli od 2 do 10 dana.

lica za vrijeme boravka nisu koristila usluge smještaja, kao i da na nalogima nije navedena svrha putovanja.

Na osnovu navedenog nije moglo biti utvrđeno u koju svrhu su korištena finansijska sredstva stranke, odnosno da li su sredstva stranke utrošena isključivo za ostvarivanje ciljeva političke stranke.

b) Savez za bolju budućnost BiH prekršio je odredbe člana 5. stav (4) i člana 6. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Na osnovu podataka iz prijave „Transparency international BiH“, web stranice i poslovnih knjiga Saveza za bolju budućnost BiH, te podataka koje su dostavila javne ustanove i općine, utvrđeno je da Savez za bolju budućnost BiH nije u poslovnim knjigama evidentirao i u finansijskom izvještaju prijavio nenovčane donacije po osnovu besplatnog korištenja sala i dvorana, plaćanja računa stranke i konzumacije pića, čime je prekršio odredbe člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- Na osnovu javno dostupnih informacija i podataka koje su dostavile javne institucije, utvrđeno je da je Savez za bolju budućnost BiH besplatno koristio sale i dvorane sljedećih javnih ustanova: Javne ustanove Narodno pozorište Republike Srpske Banja Luka dana 19.09.2018. godine, Javne ustanove Međunarodni centar za djecu i omladinu Novo Sarajevo dana 27.09.2018. godine, te Javne ustanove za kulturu, sport i rekreaciju Hrasnica-Ilidža dana 14.09.2018. godine.

Takođe, stranka je 18.09.2018. godine koristila salu Općine Stari Grad Sarajevo.

Savez za bolju budućnost BiH nije u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju prijavio nenovčane donacije ovih pravnih lica.

- Uvidom u prijavu „Transparency international BiH“ i web stranicu Saveza za bolju budućnost BiH, utvrđeno je da je stranka 14.09.2018. godine organizovala druženje sa građanima na Dobrinji u objektu Pizzeria „Sahat kula“.
- Isto tako, stranka je organizovala druženje uz kafu sa članstvom stranke u Kiseljaku 13.09.2018. godine.
- Stranka nije dostavila dokumentaciju o troškovima ugostiteljskih usluga, što ukazuje da je primila nenovčane donacije koje nije prijavila u godišnjem finansijskom izvještaju.

Stranka je donacije koje su ostvarene prilikom održavanja predizbornih skupova u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i Zakonom o finansiranju političkih stranaka imala obavezu da evidentira u poslovnim knjigama i prijavi u godišnjem finansijskom izvještaju za 2018. godinu.

(2) Stranka nije na transakcijski račun uplatila sredstva naplaćena u gotovom novcu, na blagajni Općinske organizacije Vareš, po osnovu članarina u iznosu od 282,00 KM i priloga fizičkih lica u iznosu od 548,00 KM, čime je prekršila odredbu člana 5. stav (4) i člana 6. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Kontrolom blagajničkog poslovanja Općinske organizacije Vareš utvrđeno je da je ova organizacija primila na blagajni, u gotovom novcu, članarine u iznosu od 282,00 KM i priloge fizičkih lica u ukupnom iznosu od 548,00 KM, ali da prikupljena sredstva nije položila na transakcijski račun Centrale stranke.

c) Savez za bolju budućnost BiH prekršio je odredbe člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka⁶.

- (1) Savez za bolju budućnost BiH je tokom 2018. godine besplatno koristio prostorije Udruženja žena „Ključki biseri“ Ključ, čime su prekršene odredbe člana 8. stav (1) tačka g) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Stranka je u obrascu 3-e (nenovčane donacije i računi koje stranke nije imala obavezu da plati) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala da je po osnovu besplatnog korištenja poslovnog prostora ostvarila nenovčanu donaciju u iznosu od 1.030,32 KM.

Udruženje žena „Ključki biseri“ Ključ se u toku 2018. godine finansiralo javnim sredstvima u iznosu od 5.190,00 KM⁷.

- (2) Savez za bolju budućnost BiH je za potrebe predizborne kampanje 2018. godine besplatno koristio prostorije u vlasništvu općina i javnih ustanova kulture, čime je prekršio odredbe člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- Stranka je za potrebe predizborne kampanje 2018. godine besplatno koristila prostorije sljedećih općina i javnih ustanova kulture: Općine Breza (Kino sala), Općine Ilidža (velika sala Multimedijalnog centra Ilidža-Kino Igman), Javne ustanove „Centra za kulturu i edukaciju“ Vareš, Javne ustanove za medicinsku rehabilitaciju i banjsko liječenje-Lječilište „Reumal“ Fojnica i Javne ustanove „Kulturni centar“ Bihać.

Stranka je u korigovanom finansijskom izvještaju za 2018. godinu prijavila nenovčane donacije navedenih općina i javnih ustanova po procijenjenoj vrijednosti od 200,00 KM pojedinačno, odnosno 1.000,00 KM ukupno.

- Savez za bolju budućnost BiH je besplatno koristio i prostorije Općine Stari Grad Sarajevo i prostorije Javne ustanove „Narodno pozorište Republike“ Srpske Banja Luka, Javne ustanove „Međunarodni centar za djecu i omladinu“ Novo Sarajevo i Javne ustanove za kulturu, sport i rekreaciju Hrasnica-Ilidža, koje nije evidentirao u poslovnim knjigama i prijavio u godišnjem finansijskom izvještaju za 2018. godinu.

- (3) Kontrolom izvoda sa transakcijskih računa stranke utvrđeno je da je BH Telekom dd izvršio uplatu sredstava na račun stranke u ukupnom iznosu od 20,00 KM. Stranka je ove uplate iskazala u obrascu 3-b (prilozi pravnih lica), na stavci priloga nižih od 100,00 KM, te je izdala potvrde o prijemu donacija u kojem je kao donatora navela BH Telekom dd.

Uvidom u Ugovor o pružanju usluge „Humanitarni broj“ od 18.03.2014. godine⁸, utvrđeno je da se radi o sredstvima koja su stranci uplaćena na otvoreni broj kod telekom operatera.

S obzirom da stranka ne posjeduje podatke o identitetu donatora koji su dali priloge stranci, prekršene su odredbe člana 8. stav (1) tačka e) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pored navedenog, Savez za bolju budućnost BiH je primio i priloge u ukupnom iznosu od 100,00 KM od nepoznatog donatora.

Na osnovu podataka koje je dostavila Javna ustanova „Centar za kulturu i obrazovanje“ Ključ utvrđeno je da su obaveze prema ovoj ustanovi u iznosu od 100,00 KM izmirene u toku 2018.

⁶ Finansiranje političkih stranaka zabranjuje se: organima uprave države BiH, entiteta, kantona, Brčko Distrikta BiH, te gradskim i opštinskim organima; javnim institucijama; javnim preduzećima; humanitarnim organizacijama; neimenovanim, odnosno anonimnim donatorima; vjerskim zajednicama; sindikatima, udruženjima i drugim neprofitnim organizacijama koje se finansiraju javnim sredstvima bez obzira na iznos sredstava; pravnim licima u kojima uloženi javni kapital iznosi najmanje 25% i drugim državama, stranim političkim partijama i stranim pravnim licima.

⁷ Odluka Vlade Federacije Bosne i Hercegovine od 07.06.2018. godine o utvrđivanju liste korisnika i raspodjeli dijela prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanja igara na sreću.

⁸ Ugovor dostavljen u postupku revizije finansijskih izvještaja za 2016. godinu. Stranka je dana 10.07.2018. godine uputila Zahtjev za raskid Ugovora o pružanju usluge „Humanitarni broj“, te je putem e-mail-a obavještena da je izvršena demontaža broja i da se ugovor raskida.

godine⁹. Stranka u svojim poslovnim knjigama nije evidentirala troškove i obaveze, niti plaćanje prema ovoj ustanovi, što upućuje da je primila nenovčane donacije za koje ne posjeduje podatke o donatorima.

d) Savez za bolju budućnost BiH prekršio je odredbe člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1), stav (3) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 15.1 stav (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine

Revizijom finansijskih izvještaja, utvrđeno je da Savez za bolju budućnost BiH nije u poslovnim knjigama pravilno evidentirao prihode, rashode i obaveze, te obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja za 2018. godinu nije popunio u skladu sa odredbama Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka-u daljem tekstu: Pravilnik, čime su prekršene odredbe člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Savez za bolju budućnost BiH nije u godišnjem finansijskom izvještaju iskazao nenovčane donacije po osnovu besplatnog korištenja sala i dvorana za potrebe predizborne kampanje, te nenovčane donacije nastale po osnovu plaćenih obaveza iz ranijeg perioda i računa stranke za konzumaciju pića, čime je prekršio odredbe člana 13. i 18. Pravilnika.

(2) Kontrolom blagajne Centrale i odbora stranke u Brčko distriktu BiH utvrđeno je da blagajnički izvještaji nisu vođeni na dnevnom nivou i da pojedine isplate nisu vršene na osnovu validne dokumentacije.

- Centrala stranke je u toku 2018. godine isplatila dnevnice u inostranstvu u iznosu od 19.378,00 KM i putne troškove u iznosu od 6.782,75 KM, kao što je navedeno u nalazu a) stav (2).

Uvidom u izvršene isplate dnevnica i putnih troškova utvrđeno je da su isti isplaćeni fizičkim licima na osnovu nevalidnih knjigovodstvenih isprava, odnosno putnih naloga koji su izdati za tri fizička lica.

- Kontrolom dokumentacije koja je predočena u toku obavljanja revizije o blagajničkom poslovanju odbora u Brčko distriktu BiH¹⁰, utvrđeno je da je ovaj odbor gotovinski isplatio naknade fizičkim licima u ukupnom iznosu od 1.800,00 KM¹¹.

Uvidom u poslovne knjige stranke utvrđeno je da troškovi naknada u iznosu od 1.800,00 KM nisu evidentirani, te da nije izvršen obračun i plaćanje poreza na dohodak i doprinosa na isplaćene naknade.

(3) Revizijom su utvrđeni nedostaci kod računa dobavljača, koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima¹². Takođe, utvrđeno je da računi nisu ovjereni za knjiženje i plaćanje, niti je pisanim aktom uređen način trošenja finansijskih sredstava stranke.

-Stranka je dana 08.10.2018. godine koristila usluge pravnog lica „Toranj“ d.o.o. Sarajevo, Restoran „Sky garden“, te je izvršila plaćanje usluga po računu broj: 79/18 u iznosu od 10.083,50 KM. Uvidom u račun utvrđeno je da je usluga hrane iznosila 6.600,00 KM, bez navođenja vrste hrane i količina, dok je piće fakturisano pojedinačno po vrstama i količinski.

-Uvidom u račun pravnog lica „Sloboprom S“ d.o.o. Brčko distrikt BiH broj: 711/18-Hj od 30.08.2018. godine u iznosu od 1.046,00 KM, utvrđeno je da je 11 (jedanaest) fizičkih lica

⁹ JU „Centar za kulturu i obrazovanje“ Ključ su plaćene obaveze iz ranijeg perioda u iznosu od 100,00 KM.

¹⁰ Nisu dostavljeni blagajnički izvještaji, već analitička kartica glavne knjige ovog organizacionog dijela.

Stranka je uz odgovor na Preliminarni izvještaj dostavila kopije blagajničkih izvještaja za odbor u Brčko distriktu BiH, ali isti nisu razmatrani iz razloga što svi blagajnički izvještaji nisu potpisani, dok su iste isplate evidentirane u nalogima koji sadrže različit broj u odnosu na naloge koji su predočeni u toku revizije.

¹¹ Amra Čaušević 600,00 KM (nalog 7 od 25.11.2018. godine), Šahbaz Aljić 600,00 KM (nalog 6 od 25.11.2018. godine) i Adnan Čaušević 600,00 KM (isplata 15.12.2018. godine).

¹² U skladu sa računovodstvenim propisima, sadržaj knjigovodstvene isprave mora nedvojbeno i vjerodostojno pokazivati vrstu i obim nastale promjene (kupovina, količina, cijena, ukupan iznos), karakter poslovne promjene u knjigovodstveno-tehničkom smislu, tehnička obilježja i sl.

koristilo hotelski smještaj dana 30.08.2018. godine. Na računu nisu navedeni podaci o licima koja su koristila smještaj, niti je uz račun priložena druga dokumentacija iz koje bi se utvrdilo koja su fizička lica koristila smještaj.

- (4) Stranka na kontu 128120-*Potraživanja za date avanse* na dan 31.12.2018. godine iskazuje saldo u iznosu od 85.283,55 KM¹³, što upućuje da nije vršila usaglašavanje svojih obaveza sa dobavljačima, odnosno da računi nisu knjiženi u poslovnim knjigama u momentu nastanka troška.
- (5) Savez za bolju budućnost BiH nije u godišnjem finansijskom izvještaju iskazao sve troškove kampanje, čime je prekršio odredbe člana 21. i 23. Pravilnika.
- Stranka u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala trošak zakupa sale, koja je u vlasništvu Općine Čelić, za održavanje predizbornog skupa 28.09.2018. godine u iznosu od 200,00 KM.
Stranka u poslovnim knjigama nije evidentirala ni u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala ni obaveze po osnovu zakupa prema Općini Čelić u iznosu od 200,00 KM, čime je prekršila odredbe člana 24. Pravilnika.
 - U poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nisu iskazani troškovi zakupa sala i dvorana po računima JU „Centar za kulturu i obrazovanje“ Ključ i JU „Centar za kulturu Goražde“¹⁴ za održavanje predizbornih skupova 2018. godine u iznosu od 751,00 KM.
 - Stranka u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala ni troškove zakupa 4 sale i dvorane koje je koristila bez naknade za održavanje predizbornih skupova u toku 2018. godine, niti troškove za konzumaciju pića¹⁵.
- (6) Savez za bolju budućnost BiH u postizbornom finansijskom izvještaju nije iskazao sve troškove predizborne kampanje po osnovu zakupa sala i dvorana i konzumacije pića, čime je prekršio odredbe člana 12. stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka, člana 15.1 stav (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine i odredbe Pravilnika o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH” broj: 10/18)
- (7) Savez za bolju budućnost BiH nije u godišnjem finansijskom izvještaju i poslovnim knjigama pravilno iskazao obaveze prema dobavljačima, čime su prekršene odredbe člana 24. Pravilnika.
- Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala obaveze prema dobavljaču „Europronet Bosnia“ d.o.o. u iznosu od 3.668,71 KM. Uvidom u Izvod otvorenih stavki na dan 31.12.2018. godine, utvrđeno je da obaveze stranke prema ovom pravnom licu iznose 4.415,61 KM.
 - Prema podacima iz Izvoda otvorenih stavki na dan 31.12.2018. godine, stranka prema pravnom licu „Naša riječ“ nema obaveze, dok je stranka u obrascu 5 (obaveze) iskazala obaveze u iznosu od 936,00 KM.
 - Savez za bolju budućnost BiH je u obrascu 5 (obaveze) iskazao obaveze prema dobavljaču Radio-televizije „Hit“ Brčko u iznosu od 4.018,08 KM, što ne odgovara podacima koje je dostavio dobavljač. Prema podacima iz Izvoda otvorenih stavki na dan 31.12.2018. godine, obaveze stranke prema pravnom licu Radio-televizija „Hit“ Brčko na dan 31.12.2018. godine iznose 3.626,13 KM.
 - Prema podacima koje je dostavila JU „Centar za kulturu i obrazovanje“ Ključ utvrđeno je da obaveze Saveza za bolju budućnost BiH prema ovoj javnoj ustanovi na dan 31.12.2018. godine iznose 400,00 KM.

¹³ Saldo na ovom kontu na dan 31.12.2017. godine iznosio je 77.462,78 KM.

¹⁴ JU „Centar za kulturu i obrazovanje“ Ključ u iznosu od 400,00 KM i Javna ustanova Centar za kulturu Goražde u iznosu od 351,00 KM.

¹⁵ JU „Narodno pozorište Republike Srpske“, JU „Međunarodni centar za djecu i omladinu“ Novo Sarajevo, Javna ustanova za kulturu, sport i rekreaciju Hrasnica-Ilidža i Općine Stari Grad Sarajevo.

Uvidom u analitičke kartice ove ustanove utvrđeno je da su obaveze stranke na dan 01.01.2018. godine iznosile 100,00 KM, ta da je stranka dana 30.09.2018. godine izvršila plaćanje obaveze u iznosu od 100,00 KM. JU „Centar za kulturu i obrazovanje“ Ključ je 05.10.2018. godine izdala račun broj: 32/18 u iznosu od 400,00 KM za korištenje sale za održavanje predizbornog skupa. Stranka u poslovnim knjigama nije evidentirala niti u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupa, plaćanje obaveze u iznosu od 100,00 KM, niti obaveze prema JU „Centar za kulturu i obrazovanje“ Ključ.

- Uvidom u podatke koje je dostavila Javna ustanova „Centar za kulturu“ Goražde utvrđeno je da obaveze stranke prema ovoj ustanovi na dan 31.12.2018. godine iznose 175,50 KM.

Uvidom u analitičke kartice Javne ustanove „Centar za kulturu Goražde“ utvrđeno je da je stranka na dan 01.01.2018. godine imala pretplatu u iznosu od 175,50 KM i da je za korištenje velike sale za održavanje predizbornog skupa 29.09.2018. godine Javna ustanova „Centar za kulturu“ Goražde izdala račun broj: 0000264-18 od 01.10.2018. godine u iznosu od 351,00 KM.

Stranka u poslovnim knjigama nije evidentirala niti u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupa, niti obaveze prema Javnoj ustanovi „Centar za kulturu“ Goražde u iznosu od 175,50 KM.

- Savez za bolju budućnost BiH je u obrascu 5 (obaveze) iskazao obaveze prema Službi za zajedničke poslove u iznosu od 9.256,82 KM.

Na zahtjev Saveza za bolju budućnost BiH, Služba za zajedničke poslove institucija Bosne i Hercegovine dostavila je Konfirmaciju u kojoj je navedeno da na dan 31.12.2018. godine nema potraživanja od stranke.

Uvidom u dokumentaciju koja je dostavljena u toku pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja za 2017. godinu i Izvještaj o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2017. godinu, utvrđeno je da je stranka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2017. godinu iskazala obaveze prema Službi za zajedničke poslove organa i tijela FBiH u iznosu od 9.256,82 KM, da je u toku 2019. godine izvršeno usaglašavanje obaveza sa Službom za zajedničke poslove organa i tijela FBiH i u poslovnim knjigama stranke ispravka knjiženja, te da stranka na dan 31.12.2017. godine nije imala obaveze prema Službi za zajedničke poslove organa i tijela FBiH.

Na osnovu navedenog je utvrđeno da je stranka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2018. godinu i poslovnim knjigama iskazala obaveze koje na dan 31.12.2018. godine nije imala, te da u obrascu 5 nije navela tačan naziv dobavljača, što je suprotno odredbama člana 24. Pravilnika.

e) Namjenski račun za finansiranje kampanje tokom Opštih izbora 2018. godine.

Članom 4.4 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine propisano je da prijava za ovjeru sadrži broj računa za finansiranje izborne kampanje.

Pravilnikom o prijavi i uslovima za ovjeru političkih subjekata za učešće na Opštim izborima 2018. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 29/18), Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine propisala je formu i sadržaj prijave za ovjeru političkih subjekata, te obavezu političkim strankama da taksu za ovjeru prijave za učešće na Opštim izborima 2018. godine uplate sa svog transakcijskog računa koji će se namjenski koristiti za izbornu kampanju tokom Opštih izbora 2018. godine.

Savez za bolju budućnost BiH otvorio je namjenski račun za finansiranje izborne kampanje, te je u Prijavi za ovjeru političke stranke za učešće na Opštim izborima 2018. godine u dijelu koji je predviđen za podatke o broju namjenskog računa za finansiranje kampanje naveo račun stranke broj: 1027080000035947 kod Union banke dd.

Revizijom finansijskih izvještaja utvrđeno je da svi troškovi kampanje nisu plaćeni sa namjenskog računa za kampanju, i to:

- Uvidom u gotovinske isplate iz blagajne Općinske organizacije Vareš utvrđeno je da su iz blagajne ove organizacije plaćeni troškovi prevoza članova na Centralni predizborni skup u iznosu od 300,02 KM.

- Kontrolom izvoda sa transakcijskog računa Odbora SBB Brčko, utvrđeno je da je dio troškova kampanje plaćen sa ovog računa, i to: računi Radio-televizije „Hit“ Brčko u iznosu od 1.170,00 KM, račun Fotokopirnice „Smile“ u iznosu od 794,00 KM, te zakup sale objekta Doma kulture u iznosu od 50,00 KM.
- Stranka je zakup Velike sale JU „Centar za kulturu, sport i informisanje“ Bužim koju je koristila dana 15.09.2018. godine u iznosu od 380,00 KM platila sa redovnog računa stranke.

Troškovi izborne kampanje

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH, politička stranka za potrebe izborne kampanje ne smije potrošiti više od 0,30 odnosno 0,20 KM¹⁶ po biraču u svakom izbornom krugu, prema broju birača koje je objavila Centralna izborna komisija BiH. Prema podacima Centralne izborne komisije BiH stranka je u svrhu izborne kampanje mogla da potroši 2.828.448,89KM.

Savez za bolju budućnost BiH je u korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju za 2018. godinu iskazao troškove izborne kampanje u iznosu od 1.208.397,24 KM.¹⁷

U postupku revizije finansijskih izvještaja, a na osnovu raspoloživih podataka o troškovima stranke utvrđeno je da je Savez za bolju budućnost BiH u svrhu izborne kampanje utrošio sredstva u iznosu od 1.209.348,24 KM¹⁸.

5.2 PREPORUKE

Preporučuje se Savezu za bolju budućnost BiH da se pridržava odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovu uočenih nedostataka se preporučuje:

- *da finansijska sredstva obezbijedena za finansiranje stranke troši u skladu sa svojim programom i statutom,*
- *da, u skladu sa odredbom člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka, članarine prikupljene u gotovom novcu uplaćuje na transakcijski račun u roku od 10 dana od dana prijema uplate,*
- *da se u skladu sa odredbom člana 6. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka, prilozi uplaćuju na račun centrale stranke,*
- *da se ne finansira iz zabranjenih izvora,*
- *da poslovne knjige vodi u skladu sa računovodstvenim propisima, odnosno da vodi pravilne evidencije o приходima, rashodima i obavezama,*
- *da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izornoj komisiji Bosne i Hercegovine popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i Pravilnikom o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima političkih stranaka, i*
- *da postupa u skladu sa podzakonskim aktima koje donosi Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine.*

¹⁶ Član 15.10 stav 2. Izbornog zakona BiH propisuje da se maksimalno dozvoljeni iznos za finansiranje izborne kampanje izračunava tako što se broj glasača u svim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži sa: 30 feniga za načelnika opštine odnosno gradonačelnika i za članove skupštine opštine, članove Narodne skupštine RS i Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, članove Parlamentarne skupštine BiH, člana Predsjedništva BiH, i predsjednika i potpredsjednike RS, odnosno 20 feniga za izbore za članove kantonalnih skupština.

¹⁷ Stranka je u postizbornom finansijskom izvještaju u okviru troškova kampanje iskazala i troškove takse u iznosu od 40.000,00 KM.

¹⁸ Troškovi kampanje koje je stranka iskazala u korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju za 2018. godinu u iznosu od 1.208.397,24 KM uvećani su za troškove zakupa sala i dvorana za koje je utvrđena vrijednost u iznosu od 751,00 KM. Troškovi zakupa sala koje je stranka koristila bez naknade i troškovi konzumacije pića za koje nije utvrđena vrijednost, nisu uključeni u ukupno iskazani iznos troškova kampanje.

Takođe se preporučuje:

- *da uspostavi upravljanje gotovinom putem blagajne i uvede obavezu vođenja blagajničkih izvještaja na dnevnom nivou uz obavezne priloge (nalog uplate i nalog isplate; dokumenta na osnovu kojih se vrše isplate putem blagajne). Poslovanje blagajne treba urediti tako da se razgraniče dužnosti odobravanja isplate, evidentiranja i isplate gotovine uz prethodno definisanje visine blagajničkog maksimuma,*
- *da definiše postupke trošenja finansijskih sredstava stranke, i*
- *da izvrši usaglašavanje sa dobavljačima, te da provede odgovarajuća knjiženja u poslovnim knjigama.*

KOMENTAR:

U ostavljenom roku, Savez za bolju budućnost BiH je dostavio odgovor na Preliminarni izvještaj o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2018. godinu i postizbornog finansijskog izvještaja-Opšti izbori 2018. godine. Uz odgovor, stranka je dostavila korigovane obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja za 2018. godinu i korigovani Godišnji obračun za 2018. godinu, primljen od strane Finansijsko informatičke agencije dana 14.09.2020. godine, čime je djelimično otklonila utvrđene nedostatke.

Savez za bolju budućnost BiH je 14.09.2020. godine izvršio povrat priloga, koje je u toku 2018. godine primio suprotno odredbama člana 8. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka, pravnim licima „Brijest“ d.o.o. Gračanica u iznosu od 1.000,00 KM, „Porobić“ d.o.o. Zavidovići u iznosu od 5.000,00 KM, „N&N Ivša“ d.o.o Orašje u iznosu od 500,00 KM i „Point“ d.o.o. Orašje u iznosu od 500,00 KM, o čemu je dostavio dokaze (uplatnice).

Služba za reviziju je uvažila sve argumentovane primjedbe stranke, te je korigovala nalaze revizije iz Preliminarnog izvještaja o reviziji.

Zahvaljujemo se direktoru stručnih službi, licu ovlaštenom za finansijske izvještaje i zaposlenim u Centrali Saveza za bolju budućnost BiH na dobroj i korektnoj saradnji tokom obavljanja revizije.

Šef Odsjeka za revizijske poslove, revizor

Sanja Tošović

Pomoćnik revizora

Anela Burdžović-Kapić

Šef Službe za reviziju

Mr. sc Hasida Gušić